

Arkivnr: 2014/209-1

Saksbehandlar: Per Nordmark, Per Morten Ekerhovd, Lars Øyvind Birkenes, Nils Egil Grude

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kultur- og ressursutvalet		21.01.2014

Fråsegn til kommunedelplan for ferjekai Varaldsøy Fv 126 - Kvinnherad kommune - planID 122420120026

Samandrag

Kvinnherad kommune har tatt initiativ til utarbeiding av kommunedelplan for opprusting av ferjekai på Varaldsøy. Føremålet med planarbeidet er å finna den totalt beste løysinga for ferjekai og val av alternativ. Ein av føresetnadane er at ferjeleiet må kunna trafikkerast av same type ferje som på sambandet Gjermundshamn – Årsnes. Dette er ikkje situasjonen i dag.

Det er utgreia to alternativ der alternativ 1 omfattar oppgradering av eksisterande ferjeleie. Etter alternativ 2 vert ferjeleiet flytta lenger sør på Varaldsøy med to variantar til plassering – Glesvika og Hestevika. Ferjeleiet på Varaldsøy tilhøyrer fylkesvegnettet, fv 126.

Etter ei totalvurdering er det tilrådd alternativ 1 – oppgradering av noverande ferjeleie.

Forslag til vedtak

1. [Hordaland fylkeskommune tilrår alternativ 1 – oppgradering av noverande ferjekai på Varaldsøy. Det vert tilrådd utskifting av køyrebru, men ikkje utviding av gjeldande oppstillingsplass då dette er vurdert ikkje å vera naudsynt no.](#)
2. [Undersøkingsplikta etter § 9 i Kulturminnelova skal utførast i samband med reguleringsplan.](#)

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg:

1. Plankart
2. Planomtale med konsekvensutgreiing
3. Føresegner
4. Høyringsbrev

Fylkesrådmannen, 03.01.2014

1 Bakgrunn

Kvinnherad kommune har tatt initiativ til utarbeiding av kommunedelplan for opprusting av ferjekai på Varaldsøy. Kommunen har med brev datert 18.10.2013 sendt kommunedelplan for ferjekai på Varaldsøy på høring med høringsfrist 20.12.2013. Fylkeskommunen har fått utsett frist grunna politisk handsaming til 31.01.2014. Hordaland fylkeskommune vurderer planen ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar. Kultur – og ressursutvalet kan gje fråsegn.

Planprosess og medverknad

Hordaland fylkeskommune har gitt innspel til oppstart og planprogram i brev av 22.03.2013. Hordaland fylkeskommune v/ samferdselsavdelinga/Skyss har delteke i prosjektgruppe for planen.

2 Innhald i planen

Planen er ein kommunedelplan og gjeld ferjeleie på Varaldsøy og areal på Skjelnesodden sør på Varaldsøy. Det er utgreidd to alternativ; 1 og 2 i tillegg til eit alternativ 0 som er ein uendra situasjon. Alternativ 2 er utgreidd i 2 alternativ.

Planen består av følgjande dokument:

- Planomtale med konsekvensutgreiing
- Føresegner (juridisk bindande)
- Plankart (juridisk bindande)
- Konsekvensutgreiing

Planarbeidet er delt inn i følgjande alternativ:

- Alternativ 1: opprusting av eksisterande ferjeleie
- Alternativ 2: ny ferjeleie Skjelnesodden
 - Alternativ 2a, Glevika
 - Alternativ 2b, Hestvika

Figur 4-2. Alternativ 1 er vist med svart stipla linje, alternativ 2 er vist med rød stipla linje, alternativ 2a, Glevika, er vist med grøn stipla linje og alternativ 2b, Hestvika er vist med blå stipla linje.

Varaldsøy er ei øy med 234 innbyggjarar (SSB 01.01.2012). Det er 4,5 km offentleg veg på øya – fv 126. Varaldsøy har samband med fastlandet med ferje til Gjermundshamn og Årsnes. To ferjer trafikkerer sambandet. På grunn av standarden på ferjeleiet på Varaldsøy kan det her berre nyttast mindre ferjer, og berre den eine ferja kan i dag trafikera Varaldsøy. Dette er ineffektivt og fordyrande og gjev eit lite fleksibelt tilbod til folk på Varaldsøy.

Tabell 4-1 Samanstilling av ikkje-prisette konsekvensar

Tema	Alt. 1 Opprusting av eksisterande ferjeleie	Alt. 2 + 2a. Nytt ferjeleie Gjevika	Alt. 2 + 2b. Nytt ferjeleie Hestvika
Landskap	0	--	--/---
Nærmiljø og friluftsliv	0/-	-	--
Naturmiljø	0	--	--
Kulturminne	0/-	0	0
Naturressursar	-	-	-
Strandsone	-/0	---	---
Samla vurdering	-	---	---
Rangering	1	2	3

Utsnitt frå konsekvensutgreiinga

Alternativ 1 med oppgradering av eksisterande ferjeleie:

- Gjev minst inngrep og skaper minst konflikhtar med interesser knytt til landskap og strandsone.
- Har lite konflikhtar med kulturminne på land, men har potensiale for at ein kan koma i konflikt med kulturminne i sjø.
- Investeringskostnader er klart minst, berekna til 32 mill. med ny oppstillingsplass.

Alternativ 2 med nytt ferjeleie lenger sør på Varaldsøy:

- Gjev kortare ferjetid mellom Gjermundshamn og Årsnes med anløp på Varaldsøy og vil ved dette gi ein samfunnsmessig gevinst. Det er ikkje vist konkrete kva denne samfunnsmessige gevinsten vil vera.
- Har lite konflikhtar med kulturminne både på land og i sjø.
- Har konsekvensar for både landskap, strandsone og natur.
- Er det klart dyraste alternativet med bygging av 2 km ny veg og nytt ferjeleie, berekna til 59 mill. (alt. 2a).

3 Vurdering av regionale interesser

I dette avsnittet vurderer vi i kva grad regionale interesser er ivaretatt i planen. Det er gjort konkrete vurderingar av dei ulike alternativ.

Barn og unges interesser

Skuleborn pendlar frå Varaldsøy. Rutefrekvens og reisetid har verknader for skuleborna. Opprusting av ferjeleiet vil gjera vilkåra for ferjetransport meir fleksibel og må vurderast å vera positivt for born og unge.

Kulturminne og kulturmiljø

Vi viser til vår fråsegn til høyring av planprogram datert 22.03.2013 (vår ref. 201303017). Bergens Sjøfartsmuseum har og varsla eventuelle marinarkeologiske registreringar.

Konsekvensutgreiinga er tydeleg og rimeleg grundig gjennomført med omsyn til kulturminne og kulturmiljø. Det er fleire SEFRAK- registrerte bygningar i nærleiken av planområdet, spesielt i nordre og sørre del. Det er også kjent nokre automatisk freda kulturminne aust for planområdet. Kjende kulturminne er forholdsvis godt utgreidd med omsyn til planen sin verknad på desse. I nordre del er det alt eksisterande infrastruktur og det er difor lite som tyder på at planen vil få ytterlegare negativ verknad på kulturminna. I sør er avstand frå kulturmiljøet i Låtevika om lag 150 meter og ut frå topografien er det lite som tydar på at planen vil få særleg visuell konsekvens for kulturmiljøet, eventuelt negativt når ferja legg til og går. For dei kjende automatisk freda gravrøysene vil planen ha liten eller ingen verknad slik kartet ligg føre no.

Saka har vore til vurdering ved Bergens Sjøfartsmuseum. Av dei ulike alternativa er det alternativ 1 som har høgast potensial for konflikt med marine kulturminne. Det har vore båtbyggjarstad omtrent der som ferjekaia ligg i dag, men i nærliggande område har det vore til saman 6 båtbyggjarstader eller vervaplasser. Alternativ 2a og 2b har lågast konfliktpotensial med marine kulturminne. Områda sør på Varaldsøy er brådjupe, men me varslar at det kan verte naudsynt med marinarkeologiske undersøkingar, desse vil truleg ha avgrensa omgang.

Landskap

I vår fråsegn til oppstartsmeldinga vart det peika på at landskap og strandsone er eit viktig tema i denne planen. Det er gjort gode analysar av landskap i planarbeidet. Alternativ 1 har dei klart minste verknader for landskapet. For alternativ 2 ligg ein stor del av planområdet i, eller grensar inntil landskapstypen Breie fjordlandskap med høg verdi.

Næringsutvikling

Lokalbutikken er lokalisert ved noverande ferjeleie. Dette er ei god lokalisering med omsyn til kundar og når det gjeld varelevering. Siste år er gamleheimen avvikla på Varaldsøy noko som merkast på omsetjinga ved butikken. Flytting av ferjeleiet i samsvar med alternativ 2 vil få store konsekvensar for butikken på Varaldsøy som ikkje har høve til å etablera seg annan stad. Flytting av ferjeleie kan difor setja drift av lokalbutikken i fare.

Samferdsel

Hordaland fylkeskommune har som vegeigar av fylkesvegvar særlege interesser i saka. Både verknader for publikum, driftskostnader og investeringskostnader må vektleggjast.

Som det går fram av kommuneldelplanen har dagens ferjekai ein standard som gjer at den ikkje kan trafikkerast med same ferjestorleik som dei andre ferjekaiene i trekantsambandet Årsnes-Varaldsøy-Gjermundshamn. I høyringa av planprogrammet våren 2013 vart det frå fylkeskommunen si side vist til at ferjekai på Varaldsøy er omtalt i handlingsprogrammet for Regional transportplan for Hordaland i perioden 2018-2024. Fylkeskommunen har gått inn med midlar i planarbeidet og bedt kommunen om å gå bredt ut, og at ein i dette arbeidet skulle sjå infrastruktur og ferjedrift i samanheng.

I høyringa av planprogrammet vart det og frå fylkeskommunen si side vist til at alternativ 1 vil vere mest aktuell på sikt. Vidare at opprusting av ferjekaia må vurderast i samanheng med framtidig ferjesituasjon på sambandet og at det førebels ikkje var teke stilling til spørsmålet om utviding av oppstillingsplassen på kaia.

Ved å flytte ferjekaia heilt sør på Varaldsøy må det opparbeidast 2 km ny veg og anleggjast eit heilt nytt ferjeanlegg til ein berekna kostnad på rundt 60 mill. kr. Dette er klart den beste løysinga når ein tenkjer reisetid for ferjene i trekantsambandet som går oppunder Varaldsøy. Å få på plass finansiering av eit ferjekaialternativ i planperioden 2018-2024 i den storleiken som det her kjem fram i konsekvensutgreiinga vil vere vanskeleg.

I alternativ 1 er det vurdert enten oppgradering av eksisterande ferjekai eller total oppgradering. Frå ein ferjefagleg ståstad vil ein tilrå at ein skiftar ut dagens køyrebru og set opp eit støttepunkt, ein såkalla «Duc d'Alba». Kostnaden ved ei slik oppgradering vert anslått til mellom 10- og 12 mill. kr. Når det gjeld utviding av oppstillingsplassar på kaia vert dette vurdert som ikkje naudsynt i noverande tidshorisont.

4 Oppsummering

Ferjeleiet på Varaldsøy legg tydelege avgrensingar for ferjetrafikken i trekantsambandet Gjermundshamn - Årsnes - Varaldsøy. Berre mindre ferjer kan trafikkerer Varaldsøy.

Hordaland fylkeskommune er vegeigar og må finansiera og drifta både ferjeleiet og evt. ny veg.

Planlegging av nytt ferjeleie er viktig og naudsynt for å få ei betring av situasjonen. I planarbeidet er det vurdert ulike alternativ, både å oppgradera eksisterande ferjeleie, eller å byggja nytt ferjeleie lenger sør på Varaldsøy for å korta ferjestrekninga.

Kommunen har ikkje tatt stilling til alternativ. Dette skal kommunen gjera etter høyringa.

Etter ei samla vurdering vert Alternativ 1 - opprusting av eksisterande ferjeleie tilrådd.